

IRIGYELT NŐ

A sűrű függönyökön, a csukott ablakon keresztül belopódzott a déli napsugár. Fényes arany tekintete megpihent a toaletasztalon, amely büszkén viselte minden háborúelőtti öltözőasztalok ruháját: a csipkés tüll alsószoknyát. Lapján ezüsthátú fésűk, kefék, tégelyek sorakoztak. Fiókja mélyén pici üvegben némi rúzsocska pihent. Ennek létezéséről azonban csak a toaletasztal, a hálószoba és a nagy lakás úrnője tudott. Isten őrizze, hogy bárki más megsejtse, mit rejt a nagy fiók! 1905-öt írtak. Úrinő számára a rúzs tabu volt, tabu! Rossz fényt vetett volna rá általában, ha megtudják, hogy rabja lett a divatbajótt túlzott testápolásnak is.

»Tisztességes nő kétszer fürdik hetenként« mondták az anyósok s más családi szibillák s jaj volt annak az elvetemedett nőnek, aki heti kétszer-nél többször vágott be a meleg vízbe!

Jól tudta ezt Irigyelt Nő, aki függönyös széles ágyban négy párnán pihent, nagy dunyha alatt. Tudta, de azért mégis hallgatott az ördög sugallatára:

— Fürdőt kérek, Mariska — mondta a belépő szobalánynak s nagyot nyújtózva *hozzátette*: — Kérdezze csak meg a szakácsnét, mit jelent rózsacsokorral álmodni.

A szobalány néhány perc múlva nagy tálcával tért vissza.

— A szakácsné kezét csókoltatja a nagyságos asszonynak és üzeni, hogy rózsacsokor huszárcapitányt jelent.

Irigyelt Nő elmosolyodott és reggelijéhez látott. A kávéba jócskán öntött tejszínt, két vajjas zsömlét evett, s éhez dsemet, sonkát, mézet... No még egy kicsit a libamájából, mely zsírjába merülve ott dagadozott a hagymamintás meissenai tál mélyén ...

Egy óra múlva Irigyelt Nő kalapját tűzte a tükör elé. Mögötte állt a komorna s a szobalány. Mind a ketten gyeplőt tartottak kezükben. A gyeplő Irigyelt Nő fűzőjének derekához vezetett.

— Húzza csak, Etelka — szólta Irigyelt Nő a tükörbe s a komorna meghúzta a gyeplőt.

— A blúzomat — vezényelt az úrnő s miközben a komorna a blúz halcsontos nyakát kapcsolta, tovább beszélt a kövér szakácsnéval, aki a tükrös szekrény mellett állt szerényen.

— Szóval ma huszonnégyen leszünk vacsorára. A mártás sűrű legyen, kérem, a torta cukrosabb, mint múltkor ... Gondolja, elég, ha ennyi embernek csak három tortát, két parfét és szendvicset adunk vacsora után?

— Ha rám tetszik hallgatni, kézit csókolom, mindentől többet csinálunk. Kétféle előételt, négy tortát, három parfét.

— Igaza van, — felelt Irigyelt Nő, lesuhogott a lépcsőn s beült a ház előtt várakozó elegáns fiakerbe. A kocsiban elolvasta a leveleket, amelyeket reggel kapott.

Az egyikben csak ennyi volt:

»Köszönöm, hogy a világon van! ... István.«
Félóra múlva Irigyelt Nő Madame Lina divatszalonjába lépett be. A jelenlevő hölgyek össze-súgtak láttán.

— Ez az a híres szép nő? — kérdezte szőke fru-fruk alól az egyik. — Olyan sovány, mint a gebe. Ugyan kinek kell az ilyen?

Irigyelt Nő szegény csakugyan sovány volt. Hatvannyolc kilónál alig nyomott többet. Madame Lina nem is hagyhatta ezt szó nélkül. Miközben — két órai rekordidő alatt — kitűzték, húzták, férceittek a készülő új ruhát, így szólta:

— Ajánlatos volna »Pilules orientales-« szedni. Csodaszer ez. Kilenc centiméterrel növelte egyik hölgyem »buste«-jét.

Odahaza éhes, de türelmes férj várta Irigyelt Nőt. A férj mellett két nagy virágcsokor mosolygott. A csokrokon két vacsoravendég névjegye. Ebéd közben másik két fiatalember üzent. Köszönik a meghívást. Boldogan jönnek. Nem hozhatnák magukkal egy-egy barátjukat?

— Lehetetlen — feleli Irigyelt Nő. — Háromszor annyi már a férfivendég, mint a nő.

Ebéd után Irigyelt Nő így szól férjéhez:

— Tűnj el, drágám! Rengeteg dolgunk van ma itthon. Útban vagy. Kávézz máshol. Az irodábamenet azonban szólj be a fűszereshez, a mézsárosához, a cukrászhoz. Figyelmeztess őket: pontosak legyenek.

Ezzel szobájába vonult Irigyelt Nő s Sully Prudhomme összes költeményeibe merült a díványon. Majd aludt egyet. Hat óraker arra ébredt, hogy a dívány előtt megáll a kislánya.

— Mamikám, kérlek, — mondta vékony gyerekhangon — nem szólhatnál a vendégeknek, hogy hagyják meg nekem azt a kis csokoládémarat, amely a parfé tetején ül?

Hét óraker Irigyelt Nő egy pillantást vetett a terített asztalra, negyednyolckor kifordult a konyhába, ahol lázas premier-hangulatban sürgött-forgott két »kisegítő« és a szakácsné. Félnyelckor Madame Lina hazaküldte az új ruhát. Számlát nem mellékelte. Fizessen a nagyságos asszony, amikor jönnek látja. Irigyelt Nő háromnegyednyolckor — elkésve, idegesen — kezdett öltözködni. Félkilenckor lépett a szalonba, ahol férje — ki észrevétlenül tért haza és észrevétlenül bújt

szmokingjába — jó ideje tartotta szóval a vendégeket.

Féltízkor István, ki jobbján, ült a vacsoránál, így szólt, halkán:

— Mikor hallgat meg végre, mikor jön el hozzám?

Féltizenegykor és féltizenkettőkor megismételte a kérdést

Ekkor Irigyelt Nő így felelt:

— Holnap ötkor.

Tizenkettőkor — mikor a vendégek távoztak — Irigyelt Nő halkán belépett a sötét gyerekszobába. A kislánya mélyen aludt. Lehajolt és megcsókolta.

*

Harminc év telt el. Irigyelt Nő leánya mélyen alszik hálószobájában.

A nyitott ablakon keresztül befütyül a jég-hideg reggeli szél. Szeretne valamit megglobogatni, de nincs mit. A szoba csupa nikkell, csupa tükör, csupa üveg.

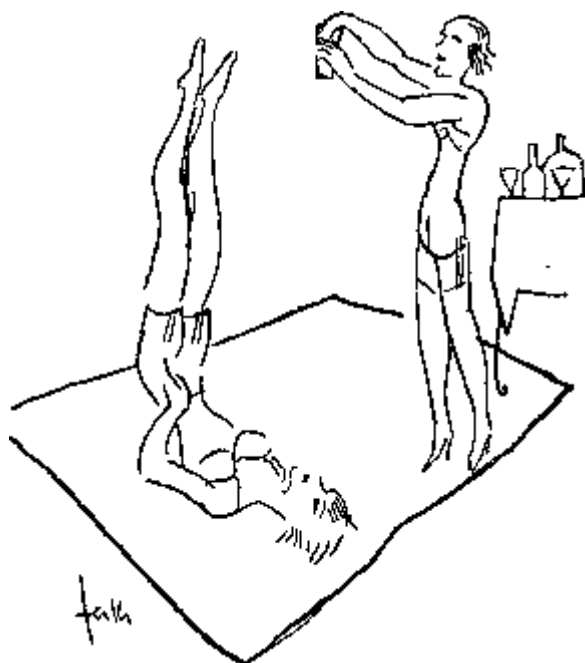
»Lobogtassuk meg magát a hölgyet« süvít a szél. »Negyvennyolc kilónál úgy sem több az istenadta« — ezzel a zöld-kék-sárga futuristamintájú paplan alá fűjt s megzörgette Irigyelt Nő csontjait.

Az ajtóban e percben jelent meg a szobalány.

— Hét óra, tessék felkelni — mondta. — A fürdő már hideg.

Irigyelt Nő felemelte fejét a lapos lószörpárnáról, leugrott a kőkemény díványról, amelyen aludt.

— Jaj de szépet álmodtam — kiáltotta. — Azt álmodtam, hogy a harmadik férjem...

— Harmadik férj jó szerencse! — felelt a szobalány s letette az asztalra a reggelit, kis csésze cukortalan feketekávé, két narancsot, kis darab kétszersültet. De Irigyelt Nő ekkor már ott állt a nyitott ablak előtt. Nem a lábán, hanem a fején. Vígan tornázott a rádió vezénylete mellett. Torna után egy percre szédülve hunyta be a szemét most jön a hideg fürdő! Rövid lelkitusa után eltűnt a fürdőszobában. Nyolckor megszólalt a telefon: a tenisztréner érdeklődött, jön-e ma játszani a nagyságos asszony. Negyedkilenckor

a kalaposnő »Sürgős« feliratú borítékban küldte a tegnapi szállított kalap számláját. Félkilenckor, mikor Irigyelt Nő gőzölgő szépítő-borogatás alá pislogott a kezén dolgozó manikűrre — expressz-ajánlott levelet hozott a posta. A borítékból Irigyelt Nő legjobb fényképe hullott ki, valamint egy levél a Gloriola-arckrém r. t.-tól, mely szentül ígéri, életfogytig ellátja Gloriolával a hölgyet, ha képét hajlandó egy kis dicsérő dedikációval reklám-célokra átadni.

Féltízkor megjelent a cipész, — a holnap szállítandó aranyzandálra kért egy kis előleget. Tízkor a népszerű illusztrált hetilap Társaság-rovatának szerkesztője hívta telefonhoz Irigyelt Nőt. Részleteket kért arról az estélyről, amelyen a nagyságos asszony tegnap résztvett. Ki volt jelen, ki mondott le s — ami a fő — ki *nem* volt meghíva az intimusok közül. Milyen ruhát viseltek a jelenlevő hölgyek s igaz-e, hogy egy kis botrány is történt?

Az utolsó kérdésre Irigyelt Nő nem felelt azonnal.

— Maradjon csak a telefontól — mondta. Gondosan becsukott maga körül a szobában minden ajtót, ismét felvette a kagylót és így szólt:

— Igaz, hogy botrány történt. Érdekes botrány. Elmondom, ha ezért külön honoráriumot kapok.

Féltizenegykor a tenispályán ugrált Irigyelt Nő. Zoknit viselt és shortot és majd megvette az Isten hidege. Tizenkettőkor a »Lisette«-szalon próbafülkéjében harmadszor fejtették szét rajta az új cocktail-ruhát.

— Három kilót kell még fogynod, fiam — mondta »Lisette«, aki, mióta szalont nyitott és

karriert csinált, túrhetetlenül fölényes lett. (Bezzeg szerény volt valaha, mikor saját autóján járt s egyszerű gazdag nő volt, mint többi barátnője!) Egy órakor Irigyelt Nő Jean úr fodrászüzletében fényes nikkellavórba hajtotta le fáradt fejét. A fehér szappanhab jótékonyan vette körül homlokát ... Elszenderült, mikor egy brutális hang nevével szólította. A telefonhoz hívják.

— *Ő* az! — ujjong magában Irigyelt Nő. — *Ő* az! Valami kedveset akar mondani nekem. Csak *Ő* tudja, hogy itt vagyok.

De a kagylóban nem az *Ő* hangja csendül, hanem a titkárnője hangja. A doktor úr üzeni, hogy, sajnos, ma délután nem jöhet el a nagyágos asszony cocktail-partyjára ... Irigyelt Nő furcsán válaszol, lecsapja a kagylót. Visszatér a szappanhabhoz, a kis boksza, ahol már várja a »szempilla-specialista«.

— Ha tetszik, kezdetjük a szempilla-festést — mondta.

— Jöjjön inkább tíz perc múlva — feleli Irigyelt Nő — s mielőtt szempilláját tartósfeke-tére festetné — hamar letörül két nagy könnyet.

Kettőkor Irigyelt Nő betér egy kis boltba, melynek kirakatán ez áll hegyes nőírást utánzó arany betűkkel: »*The Lady*«. A pult mögül csinos szőke nő közeledik.

— Szervusz! — mondja. — Megérkezett az áru Bécsből. Ki kell menned a vámhivatalba, beszélned kell a forgalmiadó-ellenőrrel, el kell intézned ... De mondd, mi bajod, rém rosszkedvűnek látszol?

— Az is vagyok — feleli Irigyelt Nő, aki »csendes társ« a kis üzletben.

Csendes ... nagyon csendes .. . Isten ments, hogy megtudja a világ, milyen rosszul állnak férje financial!

— Várj, — folytatja a »hangos társ« — minyárt jókedvre derítek. Nagy rendelést kaptunk. Az új operett második felvonása Kitzbühelben játszik. Mi szállítjuk a szettereket. Kaptunk is előleget. Gyere, igyuk meg valahol az áldomás-cocktailt.

Három órakor Irigyelt Nő kislányával és a francia kisasszonnyal ebédhez ül. Férjét megvárni nincs ideje. Négykor a vámházban kell lennie. Ebéd közben két férfivendég lemond telefonon. A harmadik sürgönyben kér elnézést, hogy nem jelenhetik meg a cocktail-party-n.

Irigyelt Nő kétségbeesik. Négy férfivendége maradt nyolc nőhöz. Szerencsére a francia kisasszonynak mentőötlete támadt. Hívja meg Madame azt a barna fiatalembert, aki itt bridselt múltkor, s őt, a kisasszonyt — de ezt persze nem mondja — megcsókolta az előszobában. Majd ő tárcsázza »ce jeune homme charmant« telefonszámát, mialatt Madame a kávéját issza. A fiatalember szerencsére szabad, sőt megígéri, hogy barátját is magával hozza. A barátot ugyan nem ismerik a háziak, de sebjaj! Férfi! Hatodik férfi a nyolc nővendéghez.

Irigyelt Nő megkönnyebbülten siet a vámházba.

Mire hazaér, már csak annyi ideje van, hogy meggyőződjék: elég szendvicset, cocktailt készített-e a vendégeknek mademoiselle és a házi-gyöngy: a szobalány-szakácsné-komorna egy személyben. Hamar még egy kis púdert az orra, rúzs az arcra, mosolyt az ajakra. így libben a szalonba, ahol már felhúzta a gramofont az első vendég.

Kilenc órakor eltávoznak a vendégek. Irigyelt Nő magára marad. Egy ideig rakosgat a szalonban. Majd leül a telefon mellé. Biztos, hogy Ő telefonálni fog. Mentegetődzik, bocsánatot kér, hogy nem jöhetett... de a telefon nem szól. Makacsul hallgat éjfélig ... Irigyelt Nőről közben lekopott a rúzs, a púder és a fiatalság .. Feláll. . . Halkan benyit a gyerekszobába. A kislánya már régen alszik. Lábujjhegyen lép az ágyhoz.

— Marika, — suttozja az alvó gyereknek — Marika drágám, mindent el fogok követni, hogy sohase légy Irigyelt Nő, mint az anyád!

*

De Marikából mindezek dacára Irigyelt Nő lesz mégis. Örökölte az irigység-gerjesztés különös

vénáját, mely úgy száll anyáról leányra, mint a muzikalitás, mint a rajztehetség, mint a sex-appeal. Ám mire 1960-at írnak, mire Marika felnő,

sok száz lap fordul megint a szokás és illemkódexben. A hipokrizis lassan eltűnik . . . Sőt már el is tűnt. Alig maradt valami belőle. Az úridáma, aki hajdan kétségbeesetten titkolta, hogy dolgozik, ma büszke munkájára.

Ha valamilyen tehetsége van, azt kamatoztatja, ha nincs, addig töri a fejét, amíg ki nem süti, mit gyümölcsöztethetne természetadta tőkéiből.

Ezek a tőkék gyakran szerények, de a nők remek üzletemberek s ha önmagukról van szó, egy kis uzsorakamattól se riadnak vissza.

Amerikában például mind több nő él a szépségéből. Karcsú bokájából, amellyel nem bűvöl, bájol, nem affektál — ő dehogy! Gazellaláb a fényképészhez siet. A híres kötött-szövöttáru üzlet rajta mutatja be — reklámképen — legújabb harisnyakreációját.

A nagyvilági váll se rest. Reklámképekkel keresi meg mindennapi ezüstrókját.

Kitűnő üzlet a mosoly is. Különösen, ha ismert, gazdag nő mosolyogja legszebb fényképén, melynek dedikációján az új cipőt, kesztyűt, arckrémot dicséri. E mosolygók közt azonban sok a dilettáns gazdag nő, aki őszinte lelkesedésből dicsér s mosolyáért nem fogad el semmit. Rontja az üzletet, a professzionistákét, akiket egész életükre ellát a hálás cég a dicsért áruval.

Míg az amerikai nők szépségüket kamatoztatják, az angolok előkelőségükkel keresnek. Idős lady vadászkastélyában fogad például fizető weekend vendégeket. Persze nem valamennyi vendég fizet. Csak az a kettő-három, aki soha, soha megismerkedne Lord X-szel és Y hercegnővel, ha e kis fogással segítségére nem sietne a ravasz lady.

Vagy ha azok nem sietnének segítségére a ravasz ladynek... A segítség, az áldozatkészség is relatív dolog, mint látjuk.

Relatív, akár a rokoni szeretet. Az ősz princessa például úgy megszereti, megsajnálja a szegény kis amerikai, gazdag lányt, — akit sehol se vesznek be a jó társaságba — hogy adoptálja néhány évre. Férjhez is adja. Ezúttal azonban nemcsak a leányka kap hozományt papájától, hanem a hercegnő is.

Nemcsak a *történelmi* név kamatoz ilymódon, hanem az *irodalmi* hírnév is. Mrs. Somerset *Maugham*, a világhírű angol író felesége túlságosan tevékeny nő ahoz, hogy férje babérain nyugodjon. Elhatározta hát, hogy üzletet nyit. Lakberendező stúdiót, amely kitűnően ment évekig.

A jó ízlés általában nagy kincsnek bizonyult, mióta a nők elhatározták, hogy nemcsak saját ruhájukra, kalapjukra fordítják, hanem felebarát-nőjükre is.

Amerikában egy-egy west-beli kis városban a jólöltözködő úrihölgyek azzal keresik meg tüpénzüket, hogy a környéken lakó farmok asszonyait öltöztetik. Megvásárolják számukra a tavaszi, nyári, téli vásárokon árusított occasio-ruhákat, kalapokat. Megírják nekik, mi a divat. A messzi farmon lakó nő ilymódon csinos, olcsó, divatos holmihoz jut. Ha hébe-hóba a városba megy, nem kell drága idejét ruhavásárlással tölteni.

Nagyobb stílusban ugyanezt a teendőt végzi a newyorki, chicagói, filadelfiai elegáns áruházban a »stylist« is. Ez a dáma oly kitűnő ízléssel, szimattal áldatott meg, hogy az óceánon túlról meghatározza, mit érdemes meghozatni az új divatkreációk közül Párizsból, mi meddig marad

»sláger«, melyik retikült, sált, púderdobozt kell drágítani, melyiket a forgalomból kivonni.

Ilyen stylist-je volt egyik newyorki áruháznak Mária orosz nagyhercegnő, a cár rokona. Estéit azonban nem divatproblémákkal, hanem egy könyv írásával töltötte. A könyv akkora sikert aratott, hogy a harmadik kiadás után nyugodtan küldhette nyugdíjba híres divat-»flair«-jét a nagyhercegnő.

— Ha a hírnév, az ízlés, a szépség ily jól kamatozik, miért ne kamatozzon a pletyka is? — mondta magában egy ravasz nő és megírta az első pletyka-cikket.

A cikknek akkora sikere volt, hogy azóta — 10 éve, 15 éve — majdnem minden újságnak megvan a maga fizetett pletykázója Amerikában. Minél előkelőbb e hölgy, annál többet keres.

Hogy a munka új szokásokat, új illemtant is hozott a nők számára — nem csoda. »A virágnak megtiltani nern lehet«, hogy kollégával, fellebbvalóval meg ne beszélje az üzleti ügyeinek étterembeli ebéd, cukrászdái tea közben. A legfélétekenyebb férj, a legszigorúbb apa is érzi, milyen nevetséges ilyenkor »gardírozni« a fiatal lányt vagy a feleséget. Vonaton, hajón, repülőn útnak indítják hát a szép hölgyeket, akiknek akkor történik legkevesebb bajuk, mikor saját maguk vigyáznak magukra.

